

REFERAT Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) d. 21-02-2023

Mødedato	Tirsdag d. 21. februar 2023 kl. 08:30
Mødested	M.1.4/rådhuset
Mødedeltagere	Eva Pinnerup, Kurt Mosgaard, Stine Isaksen, Lars Mogensen, Steffen Drejer

Indholdsfortegnelse

Grøn omstilling af fjernvarmeproduktion i Viborg Kommune.....	3
Igangsætning af planlægning for vindmøller øst for Sundstrup.....	5
Temadrøftelse om vandforsyning og drikkevandsbeskyttelse.....	9
Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 43 til Spildevandsplan 2019 (Toftevænget, Ørum).....	10
Forslag til skærpet administrationspraksis for udspredning af spildevandsslam og andre affaldsprod	12
Revision af affaldsregulativerne.....	14
Forslag til principiel ændring af gebyrstruktur for kommunal indsamling af husholdningsaffald fra i	16
Etablering og opgradering af nedgravede affaldsløsninger (orienteringssag).....	19
Budget 2024-2027.....	23
Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget 2023.....	25
Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder r	27
Underskriftsark.....	28

Punkt 1: Grøn omstilling af fjernvarmeproduktion i Viborg Kommune

19/7704

Resume

Varmeværkerne i Viborg Kommune er godt i gang med den grønne omstilling. Der investeres især i store varmepumper til fjernvarmeproduktion, som fortrænger naturgasbaseret fjernvarme. Kommunen understøtter omstillingen ved myndighedsbehandling og samarbejde med varmeværkerne og kan bl.a. oprette et lokalt energiforum med fjernvarme- og eldistributionsselskaber, Evida og virksomheder med overskudsvarme.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

1. at sagen tages til efterretning, og
2. at udvalget drøfter, hvordan kommunen kan fremme yderligere grøn omstilling af fjernvarmen.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 21-02-2023

Klima- og Miljøudvalget

1. tog sagen til efterretning,
2. besluttede, at Viborg Kommune vil benytte de i sagsfremstillingen oplistede muligheder for at understøtte fjernvarmens grønne omstilling og
3. besluttede, at Viborg Kommune i arbejdet med grøn omstilling af fjernvarmen skal have et særligt fokus på at udnytte overskudsvarme, understøtte muligheden for solceller på tage samt understøtte lokal forankring.

Sagsfremstilling

Historik

Den seneste orientering af Klima- og Miljøudvalget om fjernvarmeproduktionen var i 2020 ([link til sag nr. 6 i Klima- og Miljøudvalget den 26. november 2020](#)).

Byrådet godkendte i januar en varmeplan, som udpeger potentielle nye fjernvarmeområder ([link til sag nr. 5 i byrådet den 25. januar 2022](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Nationalt ønske om udrulning af grøn fjernvarme

En række folketingspartier indgik den 25. juni 2022 en aftale, der tager sigte på at fremme udrulning af grøn fjernvarme ([link til Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022](#)). Det fremgår af aftalen, at fjernvarmeselskaberne skal fremlægge en plan inden udgangen af 2023 for udfasning af ledningsgas på deres egne rent varmeproducerende anlæg (gaskedler), og at Klima-, energi- og forsyningsministeren vil arbejde på en aftale med Kommunernes Landsforening herom.

KL og regeringen indgik den 29. juni 2022 en aftale, som bl.a. handler om at styrke rammerne for en strategisk energiplanlægning ([link til Aftale om fremskyndet planlægning for udfasning af gas til opvarmning og klar besked til borgerne](#)). Der skal ifølge aftalen etableres lokale energifora for at imødekomme det akutte behov for koordinering og varmeplanlægning i forbindelse med udfasning af fossile brændsler til opvarmning. De lokale energifora skal bestå af kommuner, fjernvarme- og eldistributionsselskaber, Evida, virksomheder med potentiale for udnyttelse af overskudsvarme m.fl. og understøtte en hensigtsmæssig planlægning og omstilling til grøn varme.

Grøn fjernvarme i Viborg Kommune

I Viborg Kommunes Klimaplan 2022-2050 er der mål om, at alle fjernvarmeværker skal have udfaset fossil energi i 2030. Der er 14 varmeværker, der leverer fjernvarme i Viborg Kommune, hvoraf godt halvdelen leveres af Viborg Varme. Alle varmeværkerne er i et eller andet omfang i gang med at omstille varmeproduktionen til mere vedvarende energi, men det er forskelligt, hvor langt de er. Det er især projekter for varmepumper, som medfører en væsentlig reduktion i fjernvarmeproduktionen baseret på naturgas.

Status og forventet udvikling for omstillingen på de enkelte varmeværker er vist i bilag 1. En oversigt over projektforslag for fjernvarmeproduktion er i bilag 2.

Kommunens muligheder for at understøtte fjernvarmens grønne omstilling

Kommunen kan:

1. sikre at kommunens godkendelse af projektforslag efter varmforsyningsloven fortsat sker gennem enkel og hurtig sagsbehandling.
2. sikre at projektforslag undersøger relevante scenarier med udnyttelse af overskudsvarme fra virksomheder og fokusere på, om projekterne forhindrer en evt. senere udnyttelse af overskudsvarme.
3. sikre at projektforslag vedr. forbrænding af biomasse undersøger relevante alternativer, som ikke indebærer forbrænding af biomasse og fokusere på, om biomasseforbruget er bæredygtigt.
4. koordinere sin behandling af projektforslag efter varmforsyningsloven ift. lokalplanlægning, byggetilladelser, miljøgodkendelser, miljøvurderinger samt byrådets stillingtagen til kommunegaranti.
5. understøtte videndeling med og mellem varmeværkerne gennem fortsat deltagelse i erfa-netværk mellem varmeværker og Evida.
6. oprette et lokalt energiforum med fjernvarme- og eldistributionsselskaber, Evida og virksomheder med overskudsvarme.
7. rette henvendelse til store virksomheder vedr. udnyttelse af overskudsvarme til fjernvarme, hvor der ikke allerede er dialog mellem virksomhed og varmeværk.
8. udarbejde en energiforsyningsplan via strategisk energiplanlægning i lokale og regionale energifora (opgave under Klima- og Miljøudvalget jf. styrelsesvedtægten). Jf. klimaplanen udarbejder kommunen en energiforsyningsplan, som kortlægger potentialer for optimering af energisystemet i kommunen og nabokommunerne herunder mulighederne for placering af energiparker og Power to X anlæg.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Notat om status på grøn omstilling af fjernvarmeproduktionen i Viborg Kommune

Oversigt over projektforslag for anlæg til fjernvarmeproduktion

Punkt 2: Igangsætning af planlægning for vindmøller øst for Sundstrup

20/34978

Resume

Wind Estate har ansøgt om at opstille 7 vindmøller af 150 meter til energiproduktion øst for Sundstrup. Oversigtskort er i bilag 1. Ansøgningen er i bilag 2. Beskrivelsen af køberets-ordningen og den almennyttige fond er i bilag 3. Endvidere fremgår ansøgningsskemaet af bilag 4 og udkast til idéoplæg af bilag 5. Da ansøgningen ikke er i overensstemmelse med gældende planlægning, skal der tages stilling til, om der skal igangsættes ny planlægning for området.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at planlægning og idéfasen sættes i gang som beskrevet,
2. at høringen om afgrænsning af miljøvurderingerne sættes i gang som beskrevet,
3. at der afholdes borgermøde den 12. april kl. 17.00 i Nørre Rind Forsamlingshus eller den 18. april kl. 17.00 i Nørre Rind Forsamlingshus.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 21-02-2023

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at planlægning og idéfasen sættes i gang som beskrevet,
2. at høringen om afgrænsning af miljøvurderingerne sættes i gang som beskrevet,
3. at der afholdes borgermøde den 12. april kl. 17.00 i Nørre Rind Forsamlingshus.

Sagsfremstilling

Historik

Viborg Kommune modtog fra Wind Estate i oktober 2020 første og anden ansøgning for opstilling af 6 vindmøller af 150 meters højde øst for Sundstrup. I februar 2021 modtog Viborg Kommune en opdateret ansøgning omfattende 7 vindmøller af 150 meters højde øst for Sundstrup.

Byrådet besluttede på mødet i december 2022 ([link til sag nr. 8 i byrådet den 14. december 2022](#)) at godkende prioriteringen af planlægning for vedvarende energianlæg i Viborg Kommune. Af denne prioritering indgik vindmøllerne øst for Sundstrup som et af de prioriterede projekter i fase 1.

Inddragelse og høring

Nr. Rind og Omegns Borgerforening afholdt et borgermøde i Nørre Rind den 2. marts 2022, hvor bl.a. de kommunale mål for afdækning af energiforbruget med vedvarende energi og planprocessen for en lokalplan for vindmøller blev fremlagt. Til borgermødet fremlagde ansøger (Wind Estate) projektet.

Desuden har Wind Estate været i dialog med de nærmeste naboer ved afholdelse af individuelle nabomøder.

Beskrivelse

Der er ansøgt om opstilling af 7 vindmøller af 150 meters højde på en ret linje. De 7 vindmøller øst for Sundstrup forventes at have en årlig energiproduktion på ca. 90.000 MWh. Dette svarer til årsforbruget i ca. 22.500 husstande. Oversigtskort er i bilag 1. Ansøgningen er i bilag 2. Beskrivelsen af køberetsordningen, og den almennyttige fond er i bilag 3. Endvidere fremgår ansøgningsskemaet af bilag 4 og udkast til idéoplæg af bilag 5.

Nuværende forhold

Projektområdet ligger syd for Skivevej og vest for Løgstørvej, og med ca. 1,2 til 2,6 kilometers afstand til Sundstrup by fra nærmeste og fjerneste vindmølle. Afstanden til Nørre Rind by er ca. 2 kilometer fra de 7 møller. Området er i dag ubebygget dyrket jord, som anvendes til landbrug, hvortil området i øvrigt består af spredt bebyggelse. Afstanden til nærmeste eksisterende vindmølleområde er ca. 7,1 km fra den nærmeste af de syv vindmøller. Derudover er der opstillet mindre vindmøller (husstandsmøller) med kortere afstande til projektet.

Planforhold

Området ligger i landzone og er ikke omfattet af en lokalplan. Det er forvaltningens vurdering, at realisering af projektet kræver, at der vedtages en lokalplan. Området er i Kommuneplan 2017-2029 udlagt som støjbelastet areal grundet motocrossbanen Møldrup Motor Klub. Endvidere er én ud af de syv vindmøller i Kommuneplan 2017-2029 udlagt som støjfrit område og på det grundlag også som bevaringsværdigt landskab. Realisering af projektet kræver således, at der vedtages et kommuneplantillæg.

Desuden er der fra vindmølleprojektet ca. 1,5 km til de nærmeste Natura 2000-områder (H30 og F14) og ca. 1,8 km til Natura 2000-området F24:

- Habitatområde H30 (Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk)
- Fuglebeskyttelsesområde F14 (Lovns Bredning)
- Fuglebeskyttelsesområde F24 (Hjarbæk Fjord og Simested Fjord)

Planlægning for og placering af vindmøller

Jf. ansøgningen fra Wind Estate vil vindmøllerne kunne overholde afstandskravet i ”Bekendtgørelse om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller”, da de viste placeringer ikke er nærmere nabobeboelse end fire gange møllens totalhøjde. Desuden vil vindmøllerne kunne overholde kravene i ”Bekendtgørelse om støj fra vindmøller” mht. den samlede støjbelastning fra vindmøllerne, da ansøgningens foreløbige beregninger af støjbelastning viser, at mølleplaceringerne kan forventes at overholde bekendtgørelsens grænseværdier for vindmøllernes støjbelastning af boliger i det åbne land og af områder med støjfølsom anvendelse.

Overholdelsen af afstandskravet og støjkravene opnås jf. ansøgningen, ved at et antal nuværende boliger nedlægges, herunder dem, der ejes af lodsejerne selv, og hvor det er sikret, at de kan nedlægges. For flere af de resterende boliger foreligger der aftaler om køb og nedlæggelse. De øvrige har valgt ikke at lave frivilligt forlig eller at afvente med at tage den beslutning.

Idéfase

Lokalplanlægningen forudsætter, at der vedtages et tillæg til kommuneplan 2017-2029. Da der er tale om væsentlige ændringer, skal der indkaldes idéer og forslag mv. til planlægningsarbejdet jf. planlovens § 23 c.

Idéoplægget indeholder en beskrivelse af planområdet, det forventede indhold i planlægningen og hovedspørgsmål. Udkast til idéoplæg er i bilag 5.

Idéfassen foreslås fastsat til 4 uger. Samtidigt høres berørte myndigheder. Klima- og Miljøudvalget vil blive forelagt de indkomne idéer og forslag, inden planforslaget udarbejdes.

Forvaltningen foreslår, at der afholdes borgermøde om planforslaget onsdag den 12. april 2023 kl. 17.00 i Nørre Rind Forsamlingshus eller tirsdag den 18. april 2023 kl. 17.00 i Nørre Rind Forsamlingshus.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Forvaltningen forventer følgende tidsplan for kommune- og lokalplanlægningen samt miljøvurderingen, som kommunen er VVM-myndighed for.

Borgermøde	Primo 2023
Stillingtagen til fortsættelse af planlægningen ifm. behandling af indkomne idéer og forslag til planen	Medio 2023
Planforslag til vedtagelse	Ultimo 2023
Offentlig høring	Ultimo 2023
Endelig vedtagelse	Primo 2024

Tidshorizonten kan være længere afhængig af behov for bl.a. at samle nye data om forekomsten af flagermus i området.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Grøn pulje

Ifølge lov om fremme af vedvarende energi skal opstiller af vindmøller betale 125.000 kr. pr. MW ved landvindmøller til en grøn pulje, som administreres af kommunen. Der ansøges om landvindmøller med en samlet kapacitet på ca. 29,4 MW. Der kan således være tale om indbetaling af ca. 3.675.000 kr. til den grønne pulje. Jf. kommunens administrationsgrundlag for grøn pulje skal midlerne fordeles, så 60 % prioriteres tildelt en pulje til naboer og lokalområde, der som hovedregel kan støtte ansøgte projekter inden for en radius på 4,5 km fra det vedvarende energianlæg.

Fond og lokalt ejerskab

Udover midlerne i Grøn Pulje vil Wind Estate også etablere en fond administreret af lokalområdet. Den almennyttige fond skal yde støtte til områdets fælles bedste. Wind Estate har beskrevet, at formålsparagraffen er ”at yde økonomisk støtte til foreninger, projekter og private personer med overvejende tilknytning til vindmølleprojektets nærområde”. Til varetagelse af fordeling af fondens midler beskriver Wind Estate, at der skal nedsættes et udvalg. Formatet på dette udvalg vil blive bestemt i forening imellem Wind Estate og lokalområdets interessenter. Fondens midler vil, ifølge Wind Estate bestå af årlige donationer fra Vindmølleparken bestående af 15.000 kr. pr. opstillet vindmølle i hele projektets levetid. Dette vil svare til 105.000 kr. årligt ved etablering af de 7 vindmøller, hvilket over en 30-årig periode vil beløbe sig til 3.150.000 kr. i fondsmidler.

Desuden vil Wind Estate i forbindelse med etablering af vindmøller ved Sundstrup få oprettet en lokal køberetsordning. Wind Estate beskriver, at køberetsordningen sikrer de nærmeste naboer mulighed for at investere i projektet, idet der udbydes 40 % af vindmølleprojektet til kostpris, svarende til 2,8 vindmølle ved 7 vindmøller. Myndige personer med bopæl i en afstand af 4,5 km fra nærmeste vindmølle vil have mulighed for at erhverve sig andele i første runde, hvorefter der vil blive solgt andele til resten af kommunen. Wind Estate forventes at komme med mere information om processen for køberetsordningen senere i planprocessen.

Beskrivelsen af køberetsordningen og den almennyttige fond er i bilag 3.

Juridiske og planmæssige forhold

Projektets realisering kræver udarbejdelse af et kommuneplantillæg og en lokalplan, der udlægger området til vindmøller. Jf. § 8 i bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) skal der udarbejdes en miljøvurdering af planerne.

Det ansøgte projekt er omfattet af bilag 2, nr. 3, litra j, jf. Miljøvurderingsloven. Ansøger har anmodet om, at projektet miljøkonsekvensvurderes. Projektet skal derfor gennemgå en miljøkonsekvensvurdering.

Forvaltningen foreslår, at miljøvurderingens miljørapport og miljøkonsekvensvurderingens miljøkonsekvensrapport slås sammen i én miljørapport, som skal belyse de miljømæssige konsekvenser af planerne og projektet. Det er ansøger, som udarbejder miljørapporten.

Såfremt planen vedtages endeligt, kræver projektet en tilladelse efter § 25 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Bilag

Vindmøller øst for Sundstrup - Oversigtskort

Vindmøller øst for Sundstrup - Projektansøgning - 7 vindmøller

Vindmøller øst for Sundstrup - Køberetsordning og Almennyttig fond

Ansøgningsskema Sundstrup Vindmøller

Udkast til idéoplæg

Punkt 3: Temadrøftelse om vandforsyning og drikkevandsbeskyttelse

23/3369

Resume

Klima- og Miljøudvalget drøfter status på kommunens arbejde med vandforsyning og drikkevandsbeskyttelse. Der vil i oplægget være særlig fokus på opfølgning på tidligere drøftelser vedrørende vandsamarbejde, nye indsatsplaner samt status for beskyttelse af BNBO (boringsnære beskyttelsesområder).

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget drøfter oplæg fra forvaltningen.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 21-02-2023

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen på baggrund af oplæg fra forvaltningen.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Forvaltningen vil i oplæg gennemgå status for kommunens arbejde med vandforsyning og drikkevandsbeskyttelse.

Der vil i oplægget være særligt fokus på opfølgning på tidligere drøftelser vedrørende vandsamarbejde, nye indsatsplaner samt status for beskyttelse af BNBO.

Forvaltningen vil derudover orientere om igangsætning af udarbejdelse af ny vandforsyningsplan samt drikkevandskvaliteten i Viborg Kommune.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 4: Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 43 til Spildevandsplan 2019 (Toftevænget, Ørum)

22/34083

Resume

Klima- og Miljøudvalget skal behandle endeligt forslag til tillæg nr. 43 til Spildevandsplan 2019 (Toftevænget, Ørum).

Tillægget danner grundlag for, at forsyningen kan forny en del af fælleskloakken ved separering i Ørum.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at tillæg nr. 43 til Spildevandsplan 2019 godkendes som forelagt.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 21-02-2023

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at tillæg nr. 43 til Spildevandsplan 2019 godkendes som forelagt.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Planforslaget har været i offentlig høring fra den 17. november 2022 til den 12. januar 2023.

Der er ikke modtaget høringssvar.

Beskrivelse

Tillægget danner grundlag for, at forsyningen kan renovere kloakken.

Kloakfornyelsen sker ved separatkloakering, fordi den eksisterende kloak trænger til at blive renoveret, og der er brug for større ledningskapacitet til regnvandet. Der etableres separate ledninger til spildevand og regnvand, og fremover vil tag- og overfladevand skulle afledes til regnvandskloakken og derfra til regnvandsbassinet øst for Ørum med udledning til Morild Bæk.

Tillægget omfatter 23 ejendomme på Toftevænget og Østergade, separatkloakering af Søndermarksvej 11 til eksisterende separate stik samt ændring af kloakeringsformen i spildevandsplanen for Søndermarksvej 13, Ørum.

Oversigtskort med afgrænsning af det planlagte kloakopland samt placering af ledninger fremgår af bilag 1.

Tillæggets tekstdel fremgår desuden af bilag 2.

Vurdering

Forvaltningen vurderer, at oprettelse af nyt kloakopland er i overensstemmelse med spildevandsplanens retningslinjer og målsætningen om central håndtering af spildevand og decentral håndtering af regnvand.

Miljøvurdering

Forvaltning har gennemført en screening af planforslaget for, om der skal udarbejdes en miljøvurdering efter love om miljøvurdering af planer og programmer. Screeningen konkluderer, at der ikke er væsentlige negative indvirkninger på miljøet forbundet med gennemførelse af planforslaget, og at der derfor ikke skal udarbejdes en miljøvurdering. Screeningen er vedlagt planforslaget i den digitale planportal.

Afgørelsen om ikke at gennemføre miljøvurdering er offentliggjort i forbindelse med høringen af planforslaget. Der kan klages over screeningsafgørelse til Miljø og Fødevarerklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål. Der er ikke modtaget klager over afgørelsen.

Økonomi

Udgifter til etablering, omlægning, drift og vedligeholdelse af offentlige spildevandsanlæg (hovedledninger og stikledninger) afholdes af Energi Viborg Vand A/S.

Tilsluttede ejendomme har betalt tilslutningsbidrag, nye ejendomme vil skulle betale tilslutningsbidrag ved tilslutning. Udgifter til etablering, omlægning, drift og vedligeholdelse af spildevandsanlæg på egen grund afholdes af grundejer.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Anlægsarbejdet forventes påbegyndt i 2023.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort

Tillæg nr. 43 til Spildevandsplan 2019

Punkt 5: Forslag til skærpet administrationspraksis for udspredning af spildevandsslam og andre affaldsprodukter

22/22745

Resume

Spildevandsslam og øvrige affaldsprodukter kan efter anmeldelse udsprede på landbrugsjord i henhold til gældende bekendtgørelser.

Forvaltningen skal gennem kommunens drikkevandsindsatsplaner sikre vigtige og fremtidige grundvandsressourcer i Viborg Kommune. Med stigende fokus på miljø- og sundhedsskadelige stoffer i spildevandsslam foreslår forvaltningen at skærpe kravet omkring udbringning af spildevandsslam og andre affaldsprodukter inden for indvindingsoplande og områder med særlige drikkevandsinteresser.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at forvaltningen som udgangspunkt ikke giver tilladelse til udspredning af spildevandsslam og andre affaldsprodukter indenfor indvindingsoplandet til almene vandværker samt inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, når det konkret vurderes, at det medfører risiko for forurening af grundvandsressourcen.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 21-02-2023

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at forvaltningen ikke giver tilladelse til udspredning af spildevandsslam og andre affaldsprodukter indenfor indvindingsoplandet til almene vandværker samt inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, når det konkret vurderes, at det medfører risiko for forurening af grundvandsressourcen.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Spildevandsslam og øvrige affaldsprodukter omfattet af ”Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål” samt ”Bekendtgørelse om anvendelse af bioaske til jordbrugsformål” kan som udgangspunkt udsprede på landbrugsjord, hvis bekendtgørelsernes grænseværdier er overholdt. Inden udspredning modtager kommunen en anmeldelse.

Viborg Kommune har i samarbejde med Naturstyrelsen udført en kortlægning over grundvands- og drikkevandsinteresser i hele Viborg Kommune. Denne kortlægning danner grundlag for kommunens indsatsplaner til beskyttelse af grundvandet. Kortlægningen kan også anvendes til at vurdere forureningsrisikoen ved udbringning af spildevandsslam og andre affaldsprodukter på arealer i kommunen. I Viborg Kommunes nuværende drikkevands-indsatsplaner står anført, at ”der bør ikke udsprede slam og andre affaldsprodukter inden for indvindingsoplandet til almene vandværker”.

Forvaltningen har på baggrund af de seneste tre sæsoner 2020/2021, 2021/2022 og 2022/2023 vurderet størrelsen på de arealer i Viborg Kommune, som har modtaget spildevandsslam og andre affaldsprodukter. Samtidig er det beregnet hvor stor en andel, som ligger inden for område med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger.

Det samlede landbrugsareal i Viborg Kommune udgør ca. 91.000 ha, hvoraf områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande udgør ca. 28%. I perioden 2020-2022 blev der som årligt gennemsnit udbragt spildevandsslam og

andre affaldsprodukter på ca. 250 ha, hvoraf ca. 65 ha blev udbragt inden for område med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande, svarende til ca. 24% af det samlede udbringningsareal.

Forvaltningen vurderer, at der ikke vil være økonomiske konsekvenser for de berørte lodsejere, da der som oftest vil være alternative udspretningsarealer, som er beliggende uden for områder med særlige drikkevandsinteresser.

Af Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål og Bekendtgørelse om anvendelse af bioaske til jordbrugsformål fremgår, at tilsynsmyndigheden kan nedlægge forbud mod anvendelse af affald til jordbrugsformål, såfremt anvendelsen medfører forurening eller risiko herfor.

Der er især fokus på stofgruppen PFAS, som findes i spildevandsslam, og som er sundhedsskadelig for mennesker. PFAS-stofferne er særligt mobile og udvaskes let til grundvandet. Udover PFAS-stofgruppen findes der en række andre miljøfremmede stoffer i spildevandsslam, som er uønskede i grundvandet.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at der kan være risiko for forurening af vandværkers drikkevandsboringer, hvis der sker udspretning af spildevandsslam og andre affaldsprodukter indenfor indvindingsoplandet og i områder med særlige drikkevandsinteresser.

Forvaltningen vurderer derfor, at der bør tages særlige hensyn ved udbringning af spildevandsslam og andre affaldsprodukter inden for indvindingsoplande til almene vandværker samt inden for områder med særlige drikkevandsinteresser.

På baggrund af ovenstående forslår forvaltningen, at administrationspraksis skærpes, så forvaltningen som udgangspunkt ikke giver tilladelse til udspretning af spildevandsslam og andre affaldsprodukter indenfor indvindingsoplandet til almene vandværker samt inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, når det konkret vurderes, at det medfører en risiko for forurening af grundvandsressourcen.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Den nye administrationspraksis i forhold til udbringning af spildevandsslam og andre affaldsprodukter indenfor indvindingsoplande til almene vandforsyninger og i områder med særlige drikkevandsinteresser kan træde i kraft i forlængelse af politisk beslutning herom.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

I Bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer fastlægges af Staten de områder, hvor grundvandet skal beskyttes. Dette gælder for områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) samt indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for OSD.

Bekendtgørelse af lov om vandplanlægning fastlægger rammerne for den overordnede vandplanlægning.

Punkt 6: Revision af affaldsregulativerne

22/1161

Resume

Klima- og Miljøudvalget har ved tidligere møder ([link til sag nr. 2 i Klima- og Miljøudvalget den 8. december 2021](#)) samt 20. september 2022 ([link til sag nr. 21 i Klima- og Miljøudvalget den 20. september 2022](#)) vedtaget henholdsvis mulighed for tidlig indsamling af husholdningsaffald samt ændring af ordning for asbestaffald.

Disse ændringer har sammen med en ændret lovgivning og justering af ordninger gjort det nødvendigt at revidere regulativerne for husholdningsaffald og erhvervsaffald.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at udvalget indstiller til byrådet,

1. at de reviderede regulativer godkendes.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 21-02-2023

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at de reviderede regulativer godkendes.

Sagsfremstilling

Historik

Affaldsregulativerne er senest revideret den 27. januar 2021 ([link til sag nr. 4 i Klima- og Miljøudvalget den 17. januar 2021](#)).

Inddragelse og høring

Udkast til de reviderede regulativer har været i 4 ugers offentlig høring fra 16. december 2022 - 13. januar 2023. Forvaltningen har ikke modtaget høringssvar i høringsperioden.

Beskrivelse

For regulativerne er der ud over sproglige præciseringer følgende ændringer:

1. Opstart af indsamling af husholdningsaffald kl. 7.00 fastholdes. Mulighed for dispensation til tidligere afhentning kl. 6.00 i trafikerede områder i Viborg by udvides til hele kommunen (vedtaget af Klima- og Miljøudvalget ved møde den 8. december 2021 ([link til sag nr. 2 i Klima- og Miljøudvalget den 8. december 2021](#))).
2. Ny indsamlingsordning i form af henteordning af asbestaffald fra borgere i Viborg Kommune og virksomheder samt mulighed for at aflevere asbestaffald på Revas' affaldscenter under skærpede vilkår (vedtaget af Klima- og Miljøudvalget ved møde den 20. september 2022, [link til sag nr. 21 i Klima- og Miljøudvalget den 20. september 2022](#)).

For regulativet for erhvervsaffald er der endvidere følgende ændringer:

3. I udkastet til regulativet, der har været i offentlig høring, har forvaltning anført, at det ikke længere er obligatorisk for virksomheder at aflevere forbrændingseget erhvervsaffald via Viborg Kommunes indsamlingsordning. Det var anført, at affaldet frit kan bortskaffes til et godkendt modtageanlæg. Forvaltningen er efterfølgende blevet opmærksom på, at der jf. kontrakten med Energnist er en forpligtigelse til at bortskaffe alt forbrændingseget affald til Energnists anlæg. Viborg Kommune har samtidigt fortsat en ret til at anvise det forbrændingseget affald. Forvaltningen har derfor ændret indsamlingsordningen til en anvisningsordning.
4. Virksomheder i ejendomme med blandet bolig og erhverv kan ikke længere nødvendigvis benytte kommunens indsamlingsordning af husholdningslignende affald. Pga. ændringer i affaldslovgivningen er det fra årsskiftet kun

de virksomheder, hvis genanvendelige affald i ”art” og ”mængde” ligner en husholdnings affald, der kan benytte kommunens indsamlingsordning.

5. Revas kan ikke længere modtage affald fra sandfang og olieudskillere, og derfor skal det indsamlede affald afleveres til andet miljøgodkendt modtageanlæg. Minimums-tømningsfrekvens for nogle brancher nedsættes fra en årlig tømning til en tømning hvert andet eller tredje år. Kravene til adgangsforholdene til udskilleranlægget specificeres, således at tømningsfirmaet har uhindret adgang til dækslerne.

Omfanget af ændringerne til regulativerne for husholdningsaffald og erhvervsaffald er beskrevet i bilag 1 og fremgår af bilag 2 og 3. Udkast til ændrede regulativer er vedlagt som bilag 4 og 5.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

De ændrede regulativer træder i kraft den 16. marts 2023.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Ændringer til regulativerne for husholdningsaffald og erhvervsaffald

Ændringer foretaget i regulativ for husholdningsaffald

Ændringer foretaget i regulativ for erhvervsaffald

Revideret regulativ for husholdningsaffald

Revideret regulativ for erhvervsaffald

Punkt 7: Forslag til principiel ændring af gebyrstruktur for kommunal indsamling af husholdningsaffald fra nedgravede affaldsløsninger

23/2560

Resume

Som led i en omfattende planlagt omstrukturering af området vedrørende Viborg Kommunes håndtering af husholdningsaffald fra nedgravede affaldsløsninger er der udarbejdet et forslag til en ændring af den eksisterende gebyrstruktur for området, som reflekterer denne omstrukturering.

Forvaltningen foreslår på baggrund heraf, at de principielle rammer i gebyrstrukturen på området ændres fra det eksisterende gebyrprincip om en "pris pr. tømning" til et nyt gebyrprincip, der tager udgangspunkt i et fast årligt "grundgebyr".

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at forslag om ændring af de principielle rammer i gebyrstrukturen for Viborg Kommunes håndtering af husholdningsaffald fra nedgravede affaldsløsninger godkendes, som beskrevet i forvaltningens forslag i nedenstående sagsfremstilling, med virkning fra den 1. januar 2024.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 21-02-2023

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at forslag om ændring af de principielle rammer i gebyrstrukturen for Viborg Kommunes håndtering af husholdningsaffald fra nedgravede affaldsløsninger godkendes, som beskrevet i forvaltningens forslag i nedenstående sagsfremstilling, med virkning fra den 1. januar 2024.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

I forbindelse med udrulningen af en planlagt ny og udvidet affaldsordning ved alle de nedgravede affaldsløsninger i Viborg Kommune i løbet af 2022, 2023 og 2024 vil området være præget af en forventelig løbende justering og tilpasning af etablerings- og driftsforhold.

Revas står overfor en kompleks opgave som følge af de nationale krav om udvidet affaldssortering ved alle private husstande. Der skal i den forbindelse kortlægges, planlægges og etableres nyt drifts-setup for Viborg Kommunes nedgravede affaldsløsninger, herunder en komplet konvertering af de fysiske rammer for de eksisterende nedgravede affaldsløsninger og den medfølgende tønningslogistik. De nedgravede affaldsløsninger består i dag typisk af 1-3 brønde med nedsænkede affaldscontainere, der kan rumme forskellige affaldsfraktioner.

Fremadrettet skal der foretages en udvidelse af denne opsætning (dvs. flere brønde) for at gøre plads til flere affaldsfraktioner, jf. lovkravene. Samtidig skal der kigges på den nuværende og fremtidige affaldskapacitet ved hver affaldsløsning, så denne tilpasses mere hensigtsmæssigt i forhold til kørselslogistik. Sammenlagt forventes projektet at kunne give et væsentligt effektiviseringsløft til området samtidig med, at de aktuelle lovkrav implementeres. Projektet skal forankres ved den enkelte affaldsløsning og vil foregå etapevis, geografisk og i samråd med brugerne af affaldsløsningerne i Viborg kommune, hvorfor opgavens rammer og indhold løbende vil blive kortlagt, udviklet og justeret over de kommende 2-4 år.

I denne justeringsperiode vil der løbende blive evalueret på nedenstående driftsparametre for håndtering af husholdningsaffald fra nedgravede affaldsløsninger:

1. Service, rengøring og inspektion
2. Løbende kontrol af affaldskvalitet og mængde ved tømning
3. Anvendelse af sensorbaseret kapacitetsregistrering i nedgravede affaldsløsninger (fyldemeldere)
4. Optimering af kørselsmønster for tømning af affald fra nedgravede affaldsløsninger
5. Korrekt vejning af alle affaldsfraktioner fra nedgravede affaldsløsninger
6. Vurdering af kapacitetsbehov i de nedgravede affaldsløsninger
7. Mulig ny gebyrstruktur for området
8. Valg af model og tekniske løsninger til etablering af nedgravede affaldsløsninger
9. Økonomi
10. Organisering

Ovenstående driftsparametre uddybes i bilag 1.

Det er særligt i forbindelse med justeringsperioden, at det ses hensigtsmæssigt at revurdere de principielle rammer i gebyrstrukturen for Viborg Kommunes håndtering af husholdningsaffald fra nedgravede affaldsløsninger.

Gebyrstruktur for nedgravede affaldsløsninger

Gebyrstrukturen for de nedgravede affaldsløsninger er i dag sammenlignelig med en række andre danske kommuner i forhold til det gennemsnitlige prisniveau. Viborg Kommunes gebyrstruktur adskiller sig imidlertid fra andre kommuners gebyrstruktur i kraft af en større grad af differentiering mellem lokale affaldsløsninger og mellem affaldstyper.

I dag opereres der i Viborg Kommune primært med en ”pris pr. tømning”, som hovedsageligt påvirkes af den etablerede beholderkapacitet pr. boligenhed. Beholderkapaciteten er i dag ikke fuldt opdateret i forhold til den udvikling, som området har gennemgået, siden første nedgravede affaldsbeholder blev taget i brug i ca. 2012 i Viborg Kommune. Dette betyder blandt andet, at der kan være relativt store udsving i affaldsgebyret mellem afdelinger/boligforeninger, da beholderkapaciteten ikke konsekvent afspejler den reelle affaldsmængde og brugerbehov.

Den kommende konvertering og optimering af Viborg Kommunes ordning for affaldsindsamling ved nedgravede affaldsløsninger (med særligt fokus på at stabilisere beholderkapacitet) forventes at skulle afspejles i gebyrstrukturen fremadrettet. Der kan overvejes forskellige principielle modeller for sammensætningen af en revideret gebyrstruktur under hensyn til de aktuelle stramninger i lovgivningen til gebyrsammensætningen samt væsentlige kommunale gebyrprincipper for affaldsområdet, bl.a. ”hvile i sig selv”-princippet, solidaritetsprincippet og ”forurener betaler”-princippet. Dette gøres blandt andet i dialog med brugere af de nedgravede affaldsløsninger, herunder særligt boligforeninger i kommunen.

Frem til en fremtidig affaldsordning er fuldt implementeret og driftsafprøvet, vil der ved fastholdelse af eksisterende gebyrstruktur kunne forventes større udsving i gebyropkrævninger mellem forskellige brugere (hvilket kan opleves som urimeligt for nogle), jf. de markante og gradvise justeringer der foretages over en 2-4 årig periode. Det kan derfor være hensigtsmæssigt i den kommende planlagte justeringsperiode på 2-4 år at skabe brugerstabilitet på gebyrområdet, mens der finjusteres på de underliggende driftsparametre.

Den ønskede brugerstabilitet på gebyrområdet for de nedgravede affaldsløsninger i Viborg kommune forelås umiddelbart tilgodeset ved at gruppere de samlede omkostninger for håndtering af hhv. genanvendelige ressourcer og restaffald hver for sig. Her vil restaffaldet fortsat blive afregnet med en pris pr. tømning, som dermed fortsat kan reguleres/påvirkes af brugernes engagement for affaldssortering. De grupperede omkostninger for håndtering af de genanvendelige ressourcer samles under et såkaldt ”grundgebyr”, der baseres på de samlede omkostninger for håndtering af ressourcerne fra alle nedgravede affaldsløsninger, og dette ”grundgebyr” vil derved blive udregnet som en gennemsnitlig pris, som er ens for alle brugere. Herved udlignes eventuelle forskelle i de underliggende driftsparametre mellem afdelinger/boligforeninger, mens de samlede omkostninger for området fortsat reflekteres i de samlede gebyrindtægter.

Særligt for de nedgravede affaldsløsninger, der ikke er ejet og etableret af Viborg Kommune

I Viborg Kommune har boligforeninger/bygherrer m.fl. mulighed for selv at investere i og etablere en nedgravet affaldsløsning til husholdningsaffald, som lovmæssigt driftes (tømmes) af Viborg Kommune. Det vurderes, at det er ca.

10% af det samlede antal nedgravede affaldsbeholdere i Viborg kommune, som ikke er ejet og etableret af Viborg Kommune.

I disse tilfælde vejleder Viborg Kommune i forhold til indretning og kapacitet af affaldsløsningen, men de ansvarlige bygherrer/boligforeninger foretager jævnligt individuelle justeringer for at tilgodese den enkelte boligforenings/bygherres lokale kontekst. Derfor forventes det, at størstedelen af disse ”egenfinansierede” affaldsløsninger vil være af varierende og selvvalgt kapacitet og indretning, som derfor ikke egner sig til fastsættelse af et fælles og gennemsnitligt gebyrniveau. Her foreslås i stedet, at der fastholdes en pris pr. tømning som hidtil for at reflektere den enkelte affaldsløsnings reelle driftsbehov (som kan justeres passende og effektivt ved den enkelte ejer).

Forvaltningens forslag

For at skabe brugerstabilitet på gebyrområdet for de nedgravede affaldsløsninger foreslår forvaltningen, at der foretages en ændring i gebyrstrukturen, således at man ændrer det eksisterende gebyrprincip om en ”pris pr. tømning” til et nyt gebyrprincip, der tager udgangspunkt i et fast årligt ”grundgebyr” som beskrevet ovenfor. ”Grundgebyret” er målrettet omkostninger forbundet med håndtering af de genanvendelige ressourcer. Omkostninger forbundet med håndtering af restaffald fra nedgravede affaldsløsninger gebyrfastsættes dog fortsat som en ”pris pr. tømning”.

Særligt for de nedgravede affaldsløsninger, der ikke er ejet og etableret af Viborg Kommune, foreslås, at der fastholdes en pris pr. tømning, som reflekterer de reelle omkostninger forbundet med drift af den individuelle nedgravede affaldsbeholder. For de privatejede affaldsløsninger fastholdes således, at der opkræves en ”pris pr. tømning” for både genanvendelige ressourcer og restaffald.

Gebyrprincipperne er nærmere beskrevet og illustreret i bilag 2.

Alternativer

At gebyrstrukturen fastholdes som nuværende.

Tidsperspektiv

Det nye affaldsgebyr forventes indført pr. 1. januar 2024.

Økonomiske forhold og konsekvenser

En ændring i gebyrstrukturen forventes ikke at have væsentlige konsekvenser for de samlede omkostninger for området for håndtering af nedgravede affaldsløsninger i Viborg Kommune.

En ændring i gebyrstrukturen kan forventes at have væsentlige konsekvenser (positivt og negativt) på den enkelte affaldsbrugers gebyrniveau, eftersom den foreslåede ændring i gebyrstrukturen forventes at give et samlet mere ensartet affaldsgebyrniveau for alle brugere (dvs. mindre udsving i gebyrniveau mellem afdelinger/boligforeninger).

Gebyrerne forventes at kunne godkendes i forbindelse med vedtagelsen af Viborg Kommunes budget 2024-2027 i efteråret 2023.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Notat vedrørende overvejelser om hjemtagning af krankørselsopgaver ved Revas i 2022

Oversigt med beskrivelse af grundgebyr for nedgravede affaldsløsninger

Punkt 8: Etablering og opgradering af nedgravede affaldsløsninger (orienteringssag)

22/34010

Resume

I forbindelse med implementering af lovpligtig udvidet affaldsindsamling ved husholdninger er der behov for opgradering af eksisterende nedgravede affaldsløsninger samt etablering af nye nedgravede affaldsløsninger i Viborg Kommune.

Udvalget orienteres om projekternes status og forventede økonomi. Udvalget orienteres endvidere om forventede justeringer i projekternes indhold.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

1. at udvalget tager forvaltningens orientering til efterretning.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 21-02-2023

Klima- og Miljøudvalget tog forvaltningens orientering til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet har den 6. oktober 2021 ([link til sag nr. 2 i byrådet den 6. oktober 2021](#)) godkendt Budget 2022. På anlægsbudgettet 2022 for Forsyning er der afsat 6.500.000 kr. til etablering af nye undergrundscontainere til madaffald.

Byrådet har den 26. januar 2022 ([link til sag nr. 13 i byrådet den 26. januar 2022](#)) frigivet 6.500.000 som rådighedsbeløb på kontoen "Etablering af undergrundscontainere".

Byrådet har den 12. oktober 2022 ([link til sag nr. 19 i byrådet den 12. oktober 2022](#)) godkendt budget for 2023. På anlægsbudgettet 2023 for Forsyning er der afsat 4.639.000 kr. til opgradering af eksisterende undergrundscontainere.

Før de endelige budgetbehandlinger i byrådet blev de 2 budgetposter behandlet på Klima- og Miljøudvalgets møde den 12. august 2021 ([link til sag nr. 14 i Klima- og Miljøudvalget den 12. august 2021](#)). De oprindelige idéoplæg til begge projekter blev fremlagt som bilag 4 og 5 til denne sag.

Klima- og Miljøudvalget har den 20. september 2022 ([link til sag nr. 22 i Klima- og Miljøudvalget den 20. september 2022](#)) besluttet at hjemtage krankørslen vedr. nedgravede affaldsløsninger i Viborg kommune.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

I henhold til Regeringens Klimaplan ([link til Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi af 16. juni 2020](#)) og den gældende Affaldsbekendtgørelse ([link til BEK nr 2512 af 10/12/2021](#)) skal Viborg Kommune etablere indsamling af 10 "fraktioner" i den kommunale husstandsindsamling af affald.

For at kunne indsamle de lovpligtige 10 affaldsfraktioner fra alle husstande er det nødvendigt med nyetablering samt konvertering/opgradering af en række kommunalt etablerede nedgravede fælles affaldsløsninger. De nedgravede affaldsløsninger udformes som undergrundscontainere (UGC) placeret i samlede "affaldsøer".

Det forventes muligt at overholde krav i henhold til ovenstående klimaplan og gældende affaldsbekendtgørelse ved opgradering af eksisterende affaldsøer til at kunne overholde minimumskrav på 5 indkast, der er tilpasset den aftalte fraktionssammensætning, som skal benyttes i Viborg Kommune.

Der er i alt afsat 11.185.000 kr. til etablering af undergrundscontainere (6.500.000 kr.) samt til opgradering af eksisterende undergrundscontainere (4.685.000 kr.) over årene 2022-2023, hvoraf 6.500.000 kr. er frigivet i 2022 til etablering af undergrundscontainere.

Udvalget bedes imidlertid bemærke, at de aktuelle budgetter for de to oprindelige idéoplæg forventes at overskride den tidligere budgetterede projektøkonomi med i alt ca. kr. 6.815.000 kr. Hermed forventes den samlede projektøkonomi at andrage ca. kr. 18.000.000 kr. i alt.

Den forventede overskridelse har baggrund i en generel stigning i markedspriser for indkøb og etablering af de nedgravede affaldsløsninger. Det oprindelige budget blev vurderet ud fra 2020-priser. Overskridelsen skyldes således alene prisstigninger på de oprindeligt valgte løsninger.

Ved gennemgang af ovenstående budgetter og de oprindelige idéoplæg vurderes det desuden, at den realiserbare drift af en sådan ordning vil fordyre områdets udgifter væsentligt. Dette baseres på en beregning af det forventede antal tømninger om året for området samlet set, herunder en forøgelse af tømninger fra de eksisterende kommunale nedgravede affaldsløsninger med yderligere 150 kamre til madaffald samt 60 gange 2 kamre til genanvendeligt affald. Det betyder, at der i alt forventes 270 kamre yderligere i drift primo 2024.

Der er indhentet leverandøroplysninger vedr. forventede priser for anlæggelse af ca. 60 stk. 2-delte nedgravede løsninger samt 150 stk. nedgravede minicontainere til madaffald i 2020 og igen i 2023. De indhentede priser i 2020 dannede baggrund for budgetterne bag de oprindelige idéoplæg, mens de indhentede priser i 2023 viser baggrunden for den forventede budgetoverskridelse på projekterne.

Forskellene mellem de indhentede forventede priser i hhv. 2020 og 2023 fremgår af følgende skemaer.

Etablering af ca. 60 stk. 2-delte nedgravede løsninger

Antal	Priser	Pris 2020	Priser pr. stk. 2023	Priser total 2023
60	Twins (2-delt)		80.000 kr.	4.800.000 kr.
60	Nedgravning		20.000 kr.	1.200.000 kr.
60	Anlæg		15.000 kr.	900.000 kr.
	Total ekskl. moms	3.600.000 kr.		6.900.000 kr.
	Total	4.500.000 kr.		8.625.000 kr.

Etablering af ca. 150 stk. minicontainere til madaffald

Da de 60 stk. anlægges på samme tid som ovenstående 2-delte containere, medtages anlæggelsen for disse kun én gang.

Antal	Priser	Pris 2020	Priser pr. stk. 2023	Priser total 2023
150	Minicontainere		21.000 kr.	3.150.000 kr.
150	Nedgravning		20.000 kr.	3.000.000 kr.
90	Anlæg		15.000 kr.	1.350.000 kr.
	Total ekskl. moms	5.200.000 kr.		7.500.000 kr.
	Total	6.500.000 kr.		9.375.000 kr.

Samlet forventet anlægsøkonomi i henhold til ovenstående oversigter: ca. 18.000.000 kr. i alt.

Justering af projektets indhold med henblik på fremtidig driftsoptimering

Revas har i 2022 udarbejdet en ny samlet projektbeskrivelse vedr. etablering og opgradering af kommunale nedgravede affaldsløsninger. I forbindelse med udarbejdelse af projektbeskrivelsen har en omfattende kortlægning af området vist en mulig alternativ implementering af de oprindelige idéoplæg og anlægsbudgetter med henblik på en forventet markant efterfølgende driftsbesparelse.

Denne opdaterede projektbeskrivelse foreslås at erstatte de oprindelige idéoplæg, som blev præsenteret som bilag 4 og 5 på Klima- og Miljøudvalgets møde den 12. august 2021 (jf. "Historik" ovenfor). Projektbeskrivelsen tager udgangspunkt i, at implementering af de to budgetposter (etablering af undergrundscontainere samt opgradering af eksisterende undergrundscontainere) koordineres under ét samlet projekt. I det følgende refererer "projektet" derfor til det samlede projekt, som omfatter begge budgetposter.

Den opdaterede/justerede samlede projektbeskrivelse fremgår af bilag 1.

I projektbeskrivelsen noteres det blandt andet, at en kortlægning af driften vil være et godt redskab til at etablere en løsning, der både kan honoreres i anlægsfasen, og som også kan effektivisere den efterfølgende driftsfase.

Revas har derfor indledt følgende fokustiltag for at effektivisere driften af nedgravede affaldsløsninger med undergrundscontainere:

- Vurdering af brugen af sensorer (fyldemeldere) sammenholdt med faste tømmefrekvenser for at opnå en effektiv balance mellem beholderkapacitet og tømningssudgifter.
- Vurdering af kørselsmønstre for at skabe rationelle køreruter med maksimalt udbytte af tons pr. kørt km.
- Vurdering af brugen af forskellige størrelser af nedgravede løsninger for at etablere en fleksibilitet i volumener på de enkelte affaldsøer, der både tilgodeser eksisterende behov og kan tilpasses fremtidige justeringsbehov.
- Vurdering/fastsættelse/kortlægning af aktuelle affaldsmængder ved de enkelte affaldsøer med prioritering af registrering af korrekte vejedata samt data om affaldsmængder fra den enkelte husstand.

Den kortlægning, der foreligger nu, ligger til grund for en gentænkning og fornyet planlægning af optimering af affaldsøernes udformning og kapacitet. Kortlægningen har etableret et datagrundlag til at estimere relevante og aktuelle kapacitetsbehov ved de enkelte affaldsøer. Derudfra vurderes de optimale beholdersammensætninger i forhold til antal brugere samt optimering af kørselsplaner.

På baggrund af kortlægningen vurderes nu, at der inden for den skitserede projektøkonomi på i alt 18.000.000 kr. med fordel vil kunne etableres en række nedgravede affaldsløsninger med større kapacitet end de oprindeligt projekterede beholderstørrelser. Desuden forventes det, at det vil være muligt at genbruge tidligere anvendte undergrundscontainere i sammenhæng med nyetablering af hele affaldsøer.

Det estimerede kapacitetsbehov vurderes således at kunne løses dels ved at benytte eksisterende undergrundscontainere (på nuværende placeringer), og dels ved at nyetablere ca. 80-85 stk. 5 m3 beholdere og ca. 70-75 stk. 7 m3 beholdere. Desuden foreslås i projektet, at ca. 65-70 stk. nuværende 5 m3 beholdere flyttes og genbruges. Den fremtidige løsning baseres på 1-kammerbeholdere med en estimeret købs-, etablerings- og anlægspris på gennemsnitligt ca. 90.000-95.000 kr. samt en gennemsnitlig estimeret stykpris på 45.000-50.000 kr. for flytning og genbrug af beholdere.

Med en optimeret beholdersammensætning in mente vurderes det, at etablering og opgradering af de udvidede affaldsøer kan ske inden for den ovenfor beskrevne samlede projektøkonomi på i alt ca. 18.000.000 kr., hvilket som tidligere anført indebærer en forventet overskridelse af budgetrammerne for de 2 budgetposter samlet set med i alt ca. 6.815.000 kr.

Ved at gennemføre de i projektbeskrivelsen foreslåede justeringer af projekternes indhold kontra de oprindelige idéoplæg og løsninger estimeres det, at driftsprisen vil være tæt på halveret, idet der forventes et væsentligt lavere antal tømninger i forhold til driften ved gennemførelse af de oprindelige idéoplæg.

Derudover vil der fremadrettet blive tilstræbt en effektiv og rationel kørselsrutine bestående af planlagte ruter og ikke den nuværende kørsel efter sensorer, som giver delvis stjerne kørsel (dvs. kørsel til enkeltstående affaldsøer forskellige steder i kommunen, når sensorerne melder om fulde containere, hvilket kan resultere i mange enkeltstående kørsler i forskellige retninger – deraf begrebet "stjerne kørsel").

Forventet driftseffektivisering ved planlagt rute kørsel frem for stjerne kørsel

Eksempel: I dag køres der 2-3 gange om ugen til Bjerringbro for at tømme en undergrundscontainer med restaffald efter fyldningsalarm fra den monterede sensor. I fremtiden tilstræbes det med rutekørsel kun at hente restaffald fra undergrundscontainere i Bjerringbro 1 gang pr. 14. dag. Dette forudsætter, at kapaciteten på de nedgravede affaldsløsninger i Bjerringbro er tilpasset brugernes affaldsbehov.

Det totale antal tømninger af nedgravede affaldsløsninger i 2022 lå på ca. 7000 stk. Dette antal kan forventes stige med ca. 3.500 tømninger til i alt 10.500 årlige tømninger, hvis etablering og opgradering af nedgravede affaldsløsninger gennemføres i henhold til de oprindelige idéoplæg.

Hvis projektet derimod gennemføres i henhold til den opdaterede samlede projektbeskrivelse, forventes det samlede tømningstal imidlertid at ligge på maksimalt 6000 stk. Dette forventede tømningstal forventes at kunne gennemføres inden for de økonomiske rammer for driften, der allerede er sat. Dette skøn baseres på en forventet optimering af kørselsmængden ved at planlægge ruter frem for stjernekörsel, hvilket kan gennemføres i kombination med den planlagte hjemtagelse af krankörsel.

Det nugældende budget for driftsomkostninger for 2023 på körsel og tömning af nedgravede affaldsløsninger ligger på ca. kr. 3.404.000 kr. Denne udgift måtte ved implementering af de oprindelige idéoplæg forventes at stige med 1,5 gange til ca. 5.106.000 kr. pr. år (baseret på en forventet forøgelse af det årlige tömningsantal fra 7.000 til 10.500).

Den beregnede tilsvarende forventede årlige körselspris (driftspris) ved hjemtagelse af krankörsel samt planlagt rutekörsel forventes til sammenligning at ligge på ca. 2.114.000 kr. i alt. Prisen omfatter körsel og tömninger ved brug af egen lastvogn samt lønudgifter til chauffør.

Den forventede körsels-/driftspris på 2.114.000 kr. er indregnet i gældende budgetoverslag for området fra 2024.

Ved at gennemføre de foreslåede justeringer i det nye samlede projekt er der således en potentiel årlig driftsbesparelse på i alt ca. 2.992.000 kr. i forhold til forventede driftsudgifter ved gennemførelse af de oprindeligt skitserede projekter og en forventet (og allerede budgetteret) årlig driftsbesparelse på 1.290.000 kr. i forhold til de hidtidige driftsudgifter for området.

Priserne omfatter tömninger af både restaffald og ressourceaffald.

Under projektfasen er der under hensyn til en hensigtsmæssig fremtidig drift løbende arbejdet på optimering og mulige besparelser for så vidt muligt at holde det samlede anlægsprojekt inden for de oprindelige projekters økonomiske rammer, herunder gennemførelse af markedsdialog og tilbudshåndtering for at holde priserne så lave som muligt. Resultaterne heraf er indarbejdet i ovenstående betragtninger.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Samlet projektbeskrivelse - Etablering og opgradering af nedgravede affaldsløsninger

Punkt 9: Budget 2024-2027

22/36483

Resume

Økonomi- og Erhvervsudvalget har på mødet den 8. februar 2023 ([link til sag nr. 18 på Økonomi- og Erhvervsudvalgets møde 8. februar 2023](#)) drøftet og taget stilling til proces og spilleregler for budgetlægning af budget 2024 og overslagsårene 2025-2027. Der følges op på mødet og især processen for besparelser.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at proces og spilleregler jf. beslutning i Økonomi- og Erhvervsudvalget tages til efterretning,
2. at udmøntning af besparelsen på 20 mio. kr. drøftes,
3. at det drøftes, om der er budgetudfordringer, som udvalget selv skal løse indenfor eget område, og
4. at det drøftes, om der er absolut nødvendige anlægsønsker.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 21-02-2023

Klima- og Miljøudvalget fulgte indstillingen, herunder drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Budgetproces og besparelser

Økonomi- og Erhvervsudvalget har på mødet den 8. februar 2023 drøftet og taget stilling til proces og spilleregler for budgetlægning af budget 2024 og overslagsårene 2025-2027 ([link til sag nr. 18 på Økonomi- og Erhvervsudvalgets møde 8. februar 2023](#)).

Økonomi- og Erhvervsudvalget har blandt andet besluttet, at der skal findes 20 mio. kr. som en grønthøster til at dække besparelsen, der er indarbejdet i budget 2024. Besparelsen på de 20 mio. kr. fordeles på alle serviceområderne undtagen familieområdet og socialområdet.

Derudover skal der findes yderligere forslag til besparelser for 40 mio. kr. som et beredskab til at imødegå mulige udfordringer på eksempelvis familieområdet og socialområdet.

Forvaltningen udarbejder et sparekatalog på de 40 mio. kr. Sparekataloget skal fremlægges for Økonomi- og Erhvervsudvalget på mødet i juni måned, hvor udvalget tager stilling til, hvordan og i hvilket omfang sparekataloget skal indgå i byrådets budgetlægningsproces.

Der lægges op til en drøftelse af muligheder for udmøntning af udvalgets andel af besparelsen på de 20 mio. kr. herunder forslag til besparelser og eventuel skævdeling af besparelsen på politikområder mv.

Bilag 1 viser fordelingen af de 20 mio. kr. på udvalgs- og politikområder.

Budgetudfordringer

Udvalgene skal løse egne budgetudfordringer, medmindre de er udpeget som særlige budgetudfordringer, der indgår i byrådets videre budgetlægning. Økonomi- og Erhvervsudvalget har besluttet, at der på nuværende tidspunkt ikke er

budgetudfordringer, som skal udpeges som særlige budgetudfordringer.

Udvalget kan drøfte håndtering af budgetudfordringer, som udvalget selv skal løse indenfor eget område.

Anlægsønsker

Økonomi- og Erhvervsudvalget har på mødet den 8. februar 2023 besluttet, at udvalgene på grund af det pressede anlægsbudget i 2024 og 2025 kun kan fremsende nye anlægsønsker, der er absolut nødvendige, til den kommende budgetlægning.

Udvalget kan drøfte, om der er sådanne absolut nødvendige anlægsønsker.

Plankonference

På plankonferencen den 23. og 24. marts 2023 vil der være mulighed for, at hver udvalgsformand giver en status på budgetarbejdet. Dette er en mulighed for at give en status på udvalgets overvejelser og arbejde med udmøntning af besparelser.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Fordeling af 20 mio. kr. på udvalg og politikområder (ex. familieområdet og socialområdet)

Punkt 10: Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget 2023

22/24931

Resume

I henhold til de af byrådet vedtagne retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd - herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste – skal byrådet og udvalgene godkende aktiviteter, inden disse kan danne grundlag for udbetalinger. En opdateret mødeliste bliver derfor forelagt udvalget på alle møder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

1. at Klima- og Miljøudvalget tager stilling til mødeliste 2023.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 21-02-2023

Klima- og Miljøudvalget godkendte mødelisten.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog på sit møde den 17. december 2014 ([link til sag nr. 6 i byrådet den 17. december 2014](#)) et samlet sæt retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd, herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Mødelisten (bilag 1) fungerer som en kombination af et overblik over medlemmernes mødeaktiviteter og et styringsværktøj i forhold til protokollerede beslutninger omkring konkrete aktiviteter i forhold til tabt arbejdsfortjeneste (litra f).

Hvis Klima- og Miljøudvalget godkender den reviderede mødeliste, godkendes dermed også eventuelle aktiviteter i forhold til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste efter litra f.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

For konkrete aktiviteter, der hører hjemme under Styrelseslovens § 16, stk. 1, litra f (Andre hverv efter anmodning fra byrådet eller dets udvalg) forudsætter retningslinjerne, at der tilvejebringes en protokolleret beslutning fra enten byråd eller udvalg som betingelse for, at der lovligt kan udbetales erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Bilag

Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget 2023

Punkt 11: Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder m.m. siden sidste udvalgs møde, dels om planlagte møder

22/36194

Resume

Intet.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget tager orienteringen og meddelelserne til efterretning.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 21-02-2023

Klima- og Miljøudvalget tog orienteringen og meddelelserne til efterretning.

Sagsfremstilling

Orientering fra formanden

- Henvendelse fra Bruunshåb Papfabrik vedr. oprensning af dam
- Henvendelse fra Kirsten Hindbo, Bæredygtigt Viborg, vedr. plantning af æbletræer
- Henvendelse fra René Kvist, formand for Viborg Vandråd og formand for Ørum Vandværk a.m.b.a., vedr. Viborg Kommunes prioritering af beskyttelse af grundvandet

Orientering fra udvalget

- Stina Isaksen orienterede fra møde i Limfjordsrådet

Orientering fra direktøren

- Borgermøde 8. februar 2023 vedr. energipark ved Tjele
- Henvendelse fra Gudenåkomiteen vedr. arbejdet med Helhedsplanen

Punkt 12: Underskriftsark

22/36193

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i Prepare ved at trykke på ”Godkend”.